

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. „GORENJEC“ stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

† Papež Leon XIII.

Dne 20. t. m. je zatisnil v Vatikanu papež Leon XIII. v visoki starosti 93 let svoje trudne oči. Ob priliki, ko je praznoval petindvajsetletnico svojega papeštva, omenjali smo na tem mestu njegove izvanredne duševne in diplomatske sile ter uspehe. Sedaj je mrtev in njegove osebe ter njegovega delovanja se bo polastila zgodovina, kjer bo izpolnilo njegovo ime velik list. Danes pisati njegovo zgodovino bi bilo prezgodaj. Zgodovinarji so namreč tem boljši, čim bolj so oddaljeni od predmeta in oseb, o katerih razpravljajo.

Nekaj pa je gotovo. Papež Leon XIII. je bil izvanredna prikazen. Na svoji pisalni mizi je imel poleg sv. Avgušтина in Tomaža Akvinskega v zlatu vezanega Horacija, tega rimskega pagana z Goethejevimi nazori. In, ko se je že boril s smrtjo, je segala roka po Horaciju. In to je zelo značilno. Na umrlem papežu ni bilo nič one nestrpnosti, one enostranosti, one bojzljivosti na eni in zopet krutosti na drugi strani, one navidezne pohlevnosti in odurne ošabnosti, na njem ni bilo nobene onih slabih lastnosti, ki tako nelepo značijo velik del naše duhovščine. Njegov vzvišen duh se je zrcalil v vsem njegovem naziranju in zraven apostolske milobe opazujemo in občudujemo na njem nekaj olimpskega, nekaj Goethejevega. Usojeno mu je bilo doseči izvanrednih uspehov in dvigniti ugled rimske kurije na dosedaj skoro nedoseženo višino.

Pri tem položaju usiljuje se vsakemu vprašanje, kako je mogoče, da je ravno pod vladjo tak visoko nadarjenega papeža nazadovalo na več krajih rimsko-katoliške cerkve versko življenje, da je posebno na Kranjskem moglo pasti tako nizko, da se more k večjemu primerjati z razmerami pred reformacijo, da so nastale pri nas cerkvene razmere, ki naravnost silijo do katastrofe. In te razmere imajo svoj izvir v politiki rimske kurije.

Kardinal Rampolla, papežev državni tajnik, je seveda v sporazumu s papežem izdal navodilo, da je rimski politiki pritegniti narodnostno idejo. To se pravi: narodnost sama na sebi je paganstvo, ali

rimska kurija sprejme življenske sile, ki tiče v narodnostni ideji, in naloga voditeljem rimske politike je napeljati te sile v tok cerkvenega stremljenja. Narodnost je in ostane sredstvo, smoter pa koristi rimsko-katoliške cerkve. In vsled tega so nastale na Slovenskem, posebno na Kranjskem, Štajarskem in Koroskem katoliško narodne, v Gradcu, na Dunaju, Lincu in drugod pa krščansko-socialne stranke. Vsled tega je koroški Podgorc popolnoma dosleden, če pravi: Slovenska politika na Koroskem ne sme biti narodno-katoliška, ona mora biti katoliško-narodna ali pa naj je sploh ne bo.

Naravna posledica tega je parola: duhovnik mora vun iz zakristije. Kdo je bil bolj vesel tega navodila, nego naši kapelani, katere so prejšnji škofje še držali nekako na uzdi, ali vsaj honorirali niso raznih ekscesov — tako da je bilo kapelanom večkrat dolgčas.

Tu pa se začne kočljivi del te rimske politike.

Ta zlata prostost — kdo bi se je ne veselil — zna namreč za verske interese postati opasna, če ne stoji duhovščina posebno visoko v duševnem in krepostnem oziru in če ljudstvo ni primerno izobraženo. V nasprotnem položaju postane ta prostost strup, katerega je dal zdravnik bolniku v preobilni meri.

Velik del naših kapelanov nima druge izobrazbe nego težko prebito gimnazijo in s trdom absolvirani lemenat. Od sveta ni videl več, nego se vidi iz ceste od domače vasi do Ljubljane in nazaj. Naše ljudstvo pa še večinoma veruje, da ima duhovnik moč ustavljati požar in odganjati točo. To so na Kranjskem dejstva, na katera nista pri svoji politiki ozir jemala niti Leon XIII. niti kardinal Rampolla.

In nesreča je še, da ima sedanji škof ljubljanski o svojem vladarskem poklicu jako čudne nazore — kdor primerja njegove pastirske liste s pastirskimi listi njegovih prednikov: Pogačarja, Vidmarja in Wolfa, najde takoj bistven razloček. Škof Jeglič se sicer tudi še sklicuje na sv. pismo, kakor njegovi predniki, ali nobenega smisla nima več za njihovo apostolsko milobo, on vidi tudi kot višji dušni pastir pred sabo le klerikalce in liberalce, to se pravi: ovce in kozle. Nobenega čuta nima več za tisto fino rezervo, o kateri so se dotikali njegovi predniki posvetnih zadev. Čim globokeje more gaziti v vsakdanjostih, tem ljubše mu je. Če se smemo izraziti trivijalno, bi rekli: njegovi predniki so bili mnenja,

da, kdor se meša med otrobi, ga nazadnje pojedjo svinje; škof Jeglič pa misli, da tak kapelan, katerega ne sreča na vsakem kravjem semnju, ni za nič. H Kristusu kralju nazaj hoče peljati Slovence! Ali kako? Zelo enostavno. Ne berite »Gorenjca« in »Slovenskega Naroda«, naročajte »Slovenca«, »Domoljuba« in »Slovenski List«, torej ta pot pelje skozi »Katoliško tiskarno« in je potlakán z zlatimi cekini in svetlimi kronicami.

Ali se je čuditi, če pri tem naziranju peša versko življenje in sicer po farovžih in med ljudstvom.

Danes sme imeti kapelan, ki je razdelil v vasi mnogo višnjevih trakov in rmenih svetinjic ali celo ustanovil konsum ali posojilnico, dve kuharici, ki obe skupaj nimata kanonične starosti. In če to veselo življenje vzbuja zavist, ali, kakor navadno pravimo, pohujšanje med vaščani, se dotičnemu kapelenu ni treba prav nič bati ljubljanskega škofa. Če je parkrat napaden v »Narodu«, mu je celo dobra fara osigurana. In če se pri dekletu, ki nosi pri slavnostnih prilikah višnjevi trak in rmeno svetinjo na prsih, proti njeni volji sicer izkaže, da je tudi krvava pod kožo, dobi odvezo ali naprej, ali pa vsaj tolažbo, da jo njena svetinjica spravi bliže farovžu, bliže Bogu. Greh ne tišči z isto silo na njeno vest, kakor na navadno grešnico in ker je greh manjši, je izkušnja tem hujša.

Kdo se bo torej čutil, če pri teh razmerah pada morala niže in niže, če je padla duhovščina že tako nizko, da javno baranta s svetimi zakramenti. Ti meni volilni list, jaz tebi sv. popotnico, sicer pa šmira!

To je torej nasprotna stran medalije v politiki kardinala Rampolle, za katero bo zgodovina na odgovor klical tudi umrlega papeža.

Ta pojav pa ne bo zabranil, da bi mu kot diplomatu zgodovina ne dala pridevek »velikega papeža«.

Sedaj je umrl in pokopali ga bodo z velikimi ceremonijami. Potem pa bodo volili drugega. Iz slovenskega stališča le želimo, da v Rimu izpregledajo pogubni tok klerikalne politike na Slovenskem, preden bo prepozno.

PODLISTEK.

Narodne pripovedke iz kranjske okolice.

(Zapisal Marjan.)

Od kdaj so vse mravlje kruljave? Konec...

Mravlja pa je ostala neizprosna in šele po dolgem moledovanju se je posrečilo murčeku priti na gorko. V mravljišče prišedši skoči na klop pri peči. Ko se nekoliko ogreje otrple ude, prične veselo gosti. Mravlje so ostrmele nad lepo godbo in še celo lisico je premotila. Hitro skoči z zapečka in prične plesati. Pri plesu si pa strga ob ježu ves rep. Jezna prične zabavljati nad ježem in pregovori končno mravlje, da sklenejo ježa pognati po svetu. Ježu ne pomagajo nobene prošnje in nobeno vstavljanje. Ko sam noče zapustiti mravljišča, primejo ga mravlje in lisica ter ga zakatale po bregu, ki se je razprostiral pred mravljiščem. Da bi se pri tem, ko se je valil po klancu, kaj ne poškodoval, se je zvil jež v klopčič. Od tega časa se zvije jež vedno v klopčič, kadar mu preti kaka nevarnost.

* * *

«Hvala Bogu, da smo se znebili tega šivankarja!» reče nato vesela lisica. «Zdaj me pa poslušajte, mravlje!»

Kar se pa tiče značaja umrlega papeža ga je najboljše karakterizoval Gambetta pred 30. leti z besedami: plus diplomate, que prêtres!

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki.

Računski zaključek tega zavoda kaže, da je razvila ista v letu 1902 svoje delovanje prav živahno in da je s končnim uspehom lahko zadovoljna. Posojilnično premoženje znaša namreč skupno K 423.406·54, posojilnični dolgovi pa znašajo K 421.217·96, tako da ostane K 2188·57 prebitka kot poslovni dobiček za leto 1902. Zadržno premoženje obstoji: 1.) iz posojil, katera so dosegla v letu 1902 do visokosti K 411.529·85, 2.) iz naloženih denarjev K 1869·58, 3.) iz vrednosti posojilničnega inventarja K 1188·29, 4.) na zaostalih obrestih od dolžnikov K 1756·35, 5.) iz vrednosti neporabljenih tiskovin K 600—, 6.) iz gotovine, nahajajoče se dne 31. decembra 1902 v blagajni K 6462·46, skupaj tedaj kron 423.406·53. Zadržni dolgovi pa se izkazujejo sledeče: 1.) Stanje hranilnih vlog K 396.186·10, 2.) izposojila znašajo K 15.000—, 3.) deleži K 6102—, 4.) prehodni zneski kron 18—, 5.) dolžnikom dolguje za l. 1903 predplačane obresti K 3742·81 in slednjič deležnikom neizplačani dividendi kron 169·05, skupaj K 421.217·96, torej preostanka K 2188·57.

Hranilne vloge znašajo koncem l. 1902 K 396.186·10 koncem leta 1901 pa so znašale kron 254.756·25 in so se povzdignile torej za K 141.429·86. Posojila pa so dosegla visokost K 411.529·85, proti lanskoletnemu stanju K 162.497·38, torej prirastka za K 249 037·47. Vsled velikih posojilnih izplačil je morala poseči ta hranilnica in posojilnica po pri drugih denarnih zavodih naloženih denarjih, kateri so znašali koncem leta 1901 K 65.896·43 in skrečiti ta račun na K 1869·58. Deležnikov je imela posojilnica koncem leta 1901 133, v letu 1902 je pristopilo 66 članov, izstoupilo pa 6, torej je njih število koncem 1902 193. Od lanskoletnega čistega dobička po K 2076·70 je glasom sklepa občnega zbora z dne 18. januarja 1901 naložena delna svota po K 1083·32 v splošno rezervno zakladio, v dobrodelne namene pa, in sicer vodovodnemu društvu v Škofji Loki K 867·62, olupševalnemu društvu ravnotam K 100—, skupaj tedaj K 2051·04, ostanek K 25·66 pa je prenesla na račun leta 1902, kar se razvidi iz računa zgube in dobička. Načelstvo je med letom 1902 dovolilo in izplačalo »Glasbeni Matici« v Ljubljani podpore K 100—.

nadaljuje, »na gorkem smo, godca imamo, spodobi se še pojedina.«

«Kako pa hočeš napraviti po zimi pojedino! Vsaj imamo komaj za vsakdanjo hrano,» ugovarjajo ji mravlje.

«Nič se ne bojte, to je moja skrb! Jaz vam hočem napraviti pojedino. Poslušajte! Ko sem si šla včeraj zvečer iskat v grad kuro za večerjo, sem slišala grajščakinjo, ki je rekla dekli; »Micka, kar sva napekle danes za pojutranjo pojedino, shranive kar v pritličju. Vsaj ne ve nihče za to.« Jaz sem si pa mislila: »Vam bom že pokazala, ali ve kdo za to ali ne.« Počakala sem, da so ugasnili v gradu luč in nato sem šla pogledat v shrambo, kaj so spekli dobrega. To so vam bile reči! Še danes se mi cede sline po njih. Vsakovrstne sladkarije, pečenke, perutnina, v kotu pa poln sod najboljšega vina. Vsela sem si samo pečenega purana za večerjo. To vse vam hočem sedaj prinesiti, ako hočete. Dobim lahko vse, kajti okno je odprto in sultan je tudi že pred dobrim tednom poginil. Pripravite mi vrečo in danes zvečer grem v grad.»

Mravlje, veseleč se dobre pojedine, hitro pripravijo vrečo. Zvečer oprta lisica vrečo in se odpravi v grad. Previdno skoči skozi okno v shrambo in nabaše najprvo v vrečo vse sladkarije. Potem zopet skoči skozi okno in nese v mravljišče. To se je ponavljalo toliko časa, da je

V Kranju, 25. julija.

K položaju. Ugleden češki poslanec je priobčil v nekem listu čanek, ki vzbuja mnogo pozornosti. Pisatelj pravi namreč, da se sodi, da je sedanji mir samo naznanjevalec velikih viharjev, če se pri novih konferencah, ki jih pripravlja dr. Körber, ne posreči preprečiti tudi v naši državni polovici grozeči polom. Bodi že tako ali tako, v sedanjih razmerah ne moremo verjeti, da bi se Körberju posrečili njegovi načrti.

Na Ogrskem močno prede novemu ministrskemu predsedniku, ker mu opozicija dela vse mogoče zapreke. Sprva je mislil, da bo zlahka ukrotil vse nezadovoljneže, vsled tega se je pobotal s Košutom in mu vse obljubil. Toda Košutova stranka je pustila svojega vodja na cedilu in zopet začela obstrukcijo. Opozicija ima 86 govornikov.

Velike sleparije so razkrili v klerikalni posojilnici v Myslovicah pri Olomucu. To posojilnico je imel v rokah kapelan Loveček, ki si je s svojo hinavščino znal pridobiti splošno zaupanje in je to pri posojilnici prav dobro izkoristil. Predsednikom te posojilnice je postavil mežnarja, sam pa je bil tajnik in blagajnik. Ko je obolel, dal si je vse posojilnične knjige prinesiti v svoje stanovanje, da bi jih nihče ne mogel pregledati. Te dni je umrl; nekateri listi pišejo, da se je obesil. Pregledavši po njegovi smrti knjige so našli, da je kapelan Loveček okradel posojilnico za več kakor četrť milijona kron.

Tedenske politične vesti. V Galiciji po nekaterih krajih stavkajo kmetijski delavci. A vlada se ne meni dosti za to, da bi posredovala med delavci in graščaki, ampak pošilja nad delavce vojake in orožnike. — V Zagrebu so zopet našli na Zrinjskega šetališču dinamično bombo, v kateri je bilo 600 gramov dinamita. — Izgredi v Zagorju se še vedno pojavljajo, v zadnjem času zlasti proti židom, ki so vedno glasovali za vladnega kandidata. — V Zagrebu je umrl odlični hrvatski politik Fran Folnegovič. — Živahna volitev župana je bila v občini Selkyi na Ogrskem. Orožniki so ustrelili tri volilce, volilci pa so nevarno ranili tri orožnike.

Dopisi.

Z Bleda. [Konec.] Iz bodočnosti pa klerikalizem tudi na Bohinjski Beli nima trdnih tal, kajti mladina, ta trmasta vaška mladina, posebno moškega spola se noče uklanjati in pokoriti kakor on želi! In da je tako, temu je tudi on sam največ kriv s svojo mogočnostjo in nestrpnostjo. Zakaj pa fantov še ponoči ne pusti pri miru, ampak jih zalezuje in preganja z lestev, ko gredo klicat svoje ljubice. Ko pa cepne preplašeni fantič z »lojtrce«, takrat ga zagrabi blagoslovljena roka Mrakova in mu odtrga pol »pruštofa«. A s tem ta tragedija še ni končana. »Gospod« se naslednjo nedeljo še na prižnici zmagonosno razkoračijo in razkriče nad ubogim ponočnjakom in se še pobahajo, da imajo pol odtrganega »pruštofa« doma v župnišču dobro shranjenega za spomin na svoje

znosila vse stvari, ki so bile v shrambi. Ko je odšla zadnjikrat, je oglodala v hitrici kračo in pustila kost na oknu.

Mravlje se ne morejo zadosti načuditi dobrim stvarjem in ne vedo, kje bi pričele. Med tem se pa oglasi murček žalostno: »Mene si pa čisto pozal la. Cel dan že godem in grlo imam tako kakor izsušeno gobo. Zakaj nisi prinesla vina, o katerem si prej pravila?«

»Ali imate kaj steklenic?« vpraša lisica mravlje, »grem še iskat vina, na katero sem v naglici čisto pozabila.«

Mravlje hitro prinesejo steklenice, lisica jih pa nabaše v vrečo in se odpravi v grad po vino.

Ko se vrne z vinom, se prično gostiti. Mravlje so se vse tako najedle in napile, da so se pričele končno z lisico vred vrteti po mravljišču. Ker je bila lisica prevelika za mravljišče, zraven pa še nerodna, je stopala vedno mravljam po nogah in jim je tako vse noge skrivila. Od tega časa so pa se mravlje nekoliko kruljave.

slavno junaštvo. O gospod Mrak, ta spomenik, ki ste vi nanj tako ponosni, bo vam še presneto presedal, to vam povemo odkritosrčno. Vi še premalo poznate našo gorenjsko kri, čeprav ste rojen Radovljčan! Pametnejše bi bilo, da bi fanta, ko ste ga zasačili na »lojtrci«, prijazno posvarili, če vam ni bil všeč, brez zavisti šli dalje in si mislili na tihem:

»Ljubezen je bila, ljubezen še bo,
ko tebe in mene na svetu ne bo!«

Na ta način bi mnogo več opravili in pridobili záse kakor s surovo silo. Saj bi še neumna živinica pokazala svoje roge, ako bi kdo posegel s tako trdo roko v njene naravne pravice kakor ste vi to storili pri onem fantu! In mislimo, da tako delo tudi nič posebno lepo ne pristoji človeku, ki je svoj čas v cerkvi pridigoval, da je mnogo večji smrtni greh branje »Slovenskega Naroda«, kakor če kdo hodi v vas k omoženi ženski! Gospod Mrak, ali se še kaj spominjate tistega časa? Če se ne motimo, je o tem že poročal enkrat tudi »Gorenjec«. Pa tudi belanski fantje so pokazali, da ne odobravajo popisanih junaških del svojega župnika s tem, da so mu ponoči grdo namazali kljuko vežnih vrat in onesnažili prag. Tega pa ni storil fant z razstrganim »pruštofom«, ampak njegovi tovariši, ker je bil oni tisto noč daleč proč od doma. To maščevanje je bilo sicer nečedno in graje vredno, ali, če se ne zna dostojno in spodobno obnašati proti svojim faranom tako učeni »gospod« kakor je belanski župnik, kako bi mogli pričakovati večje izobraženosti od njegovih kmetijskih ovčic! Nadalje tudi vemo, da se noče nobeden mlajših fantov dati zapisati v Mrakovo devičarsko družbo in ž njo biti ob gotovih časih za farovško štafazo. Oglasilo se je za pristop le nekaj starikovih grč, toda belanski župnik meščanskega pokolenja ni zadovoljen s tako klaverno gardo, ker se je menda sramuje, in raje še teh devičarskih priglasencev ni sprejel! Zavedni in pogumni sin mlinarja na Bohinjski Beli pa je postal zvest naročnik »Rodoljuba«. Večkrat dobi v roko tudi kako številko »Slovenskega Naroda« in jo nevstrašeno razgrne ter bere, če kje sreča Mraka. Ta je spočetka vporabljal vsa sredstva, kar jih je imel na razpolago, pri njegovih stariših, na pošti in tudi osebno se ga je večkrat lotil, da bi ga odvrnil od njegovega groznega početja; ali kimalu je moral Mrak spoznati, da vse nič ne pomaga, da je fant že dobro podkovan v liberalni politiki, da ga more ta vselej ugnati z odgovorom in sedaj ga pusti pri miru. In kaj smo še izvedeli od belanskih sosedov? Pravili so nam, da je njih župnik svetoval, da naj starejši fantje mlajše kar v korito pomočijo v vodo, kadar jih ponoči dobe na vasi. Če je bil res tako nespameten in nepreviden, da je to govoril, in če bi bili starejši fantje bolj neumni, da bi se mu dali zapeljati in ako bi se kateremu mlajšemu fantu zgodilo kaj hudega, potem bi ne šel kdo drugi čičat in jest ričet namesto njega kakor Peternel zaradi strupenega vina, ampak bi moral to pot nastopiti sam žegnan hujšak, kajti dani se, dani, gospod Mrak, tudi v vašem mračnem kraljestvu! Tako naš dobri in ljubeznivi prijatelj z Bohinjske Bele! Morda bo za enkrat zadosti, ako pa se vam zdi prepremalo, pritožite se v »Slovenca« ali pa podregajte nas na kak drugi način!

Z Dunaja. Na tukajšnjem vseučilišču so bili ta teden promovirani doktorjem trije slovenski visokošolci in sicer pravnik g. A. Fatur, medicinec g. Hinko Dolenc in modroslovec g. Viktor Jeločnik. Častitamo! M—n.

Šolska izvestja.

Letno poročilo štirirazredne deške ljudske in obrtne nadaljevalne šole v Kranju. Na tej šoli je poučevalo poleg nadučitelja-voditelja g. Ivana Pezdicha še troje učiteljev in dva kateheta. Na koncu šolskega leta je obiskovalo šolo 170 učencev, ki so bili vsi rimsko-katoliške vere. Po narodnosti je bilo 164 Slovencev in 6 Nemcev. Za višji razred je sposobnih 104, nesposobnih pa 66 učencev. Na prvem mestu je natisnjen kratek nekrolog po pokojnem okr. š. nadzornika, ravnatelju A. Žumru, nekaterim važnejšim odredbam šolskih oblasti sledi na koncu še poročilo obrtne nadaljevalne šole, katero je pohajalo 100 učencev.

Letno poročilo štirirazredne dekliške ljudske šole v Kranju. Učiteljsko osebje je obstojalo iz nadučiteljice-voditeljice, gospodične Franje Jugović, treh učiteljic in dveh katehetov. Dne 15. julija je štela ta šola 140 učenk, vse rimsko-katoliške vere; po narodnosti je 136 Slovenk, 3 Nemke in 1 Lahinja. Za višji razred je sposobnih 116, nesposobnih pa 22 učenk.

C. kr. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani. Iz statističnih podatkov te šole posnamemo, da je to šola pohajalo koncem šolskega leta 215 učencev in učenk. Povoljen uspeh je napravilo 71 učencev in 53 učenk, nepovoljen pa 9 učencev in 2 učenki. Šolsko leto se prične dne 19. septembra t. l. — Iz poročila naj podamo nekoliko vrstic o razmerju s krajevnimi obrti. Med najbolj važne naloge zavoda spada pospeševanje lokalne industrije, osobito pa malega obrta. Ta smoter se dosega z izposojevanjem predlog, narisov in knjig, z oddajanjem naročil, s preskrbovanjem načrtov, skic in detajlov, z brezplačnimi nasveti o virih, cenah, o tehničnem postopanju, konstrukcijah i. t. d. Vsak obrtnik ima pravico obračati se v takih in enakih zadevah na zavod; pri vnanjih obrtnikih zadošča navadna listnica ali kratko pismo, samo da je dotična želja točno označena. Tu bodi povedano, da nima zavod samo bogate zbirke predlog za mizarje, strugarje, rezbarje in podobarje, za umetno vezenje in čipkarstvo, temveč tudi za razne druge obrte (n. pr. za slikarje, ključavničarje, kamenarje, pečarje, stavbinske obrti i. t. d.). Pri označeni nalogi dobiva zavod izdatno podporo od ravnateljstva c. kr. avstrijskega muzeja na Dunaju. V risarskem ateljeju tega muzeja izdelujejo namreč vzorne načrte modernih mebljev, vezenin, dekoracij, okovov i. t. d., katere potem oddajajo strokovnim šolam za razdelitev med interesirane obrtnike in v šolsko porabo. V minolem šolskem letu se je akcija za podporo malega obrta izdatno razširila z vpeljavo potnega pouka in z javnimi predavanji za obrtnike. Strokovni učitelj Josip Tratnik je obhodil mizarske delavnice v Šent Vidu, Škofji Loki in v Kranju; delovodja Josip Baran pa je posetil pletarje pod Šmarno Goro, ogledal vrborejne poskuse v Senožečah ter proučil razmere v Kropi glede pletarske industrije in vrboreje. Ravnatelj Ivan Šubic je imel v zimskih mesecih za ljubljanske obrtnike javna predavanja o «motorjih za mali obrt». Posredno služi v pospeševanje malega obrta tudi ministrska naredba, vsled katere ima ravnatelj pravico, v delavnicah izdelane predmete brezplačno ali proti povračilu stroškov za material prepustiti obrtnim nadaljevalnim šolam, da jih rabijo za modele pri risarskem pouku.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Okrajni sodnik g. dr. Ivan Kladva v Trzinu je imenovan deželno sodnim svetnikom in predstojnikom okrajnega sodišča istotam. — Za kapelana v Kranju je nameščen g. Fran Pengov. — G. Alojzij Schrey, c. kr. poštar na Jesenicah, je imenovan nadpoštarjem.

Dopolnilna volitev državnega poslanca namesto odstopivšega poslanca Ivana Vencajza se vrši dne 10. septembra. Kandidiral bo menda od klerikalne strani dvorni svetnik Šuklje.

Seja kranjskega občinskega odbora od 21. t. m. Župan se spominja papeževe smrti in občinski odbor ga pooblasti, da čuti globoke žalosti objavi na pristojnem mestu. — Dovolj se prof. dr. J. Žmavcu, da sme radi morebitnih zgodovinskih izkopnin prekopati nekaj občinskega sveta. — Z ozirom na dejstvo, da je občinski svet ljubljanski odklonil od trgovskega ministrstva zahtevani prispevek za zgraditev interurbanske telefonske zveze Ljubljana-Trbiž in ni upanja, da bi hotele druge prizadele občine same prispevati, da dalje sploh ni povedano, koliko bi znašal prispevek mesta Kranja in je kranjska mestna občina v zadnjih dveh letih že zopet vsled zgradbe nove klavnice in prizidka k gimnazijskemu poslopju v javne namene mnogo investirala, interesentje sami pa se pred zgraditvijo ne morejo zavezati, se sprejme soglasni predlog občinskega predstojništva: Občinski odbor od-

klanja po tržaški poštni direkciji v imenu trgovskega ministrstva zahtevani prispevek za zgraditev nameravane interurbanske telefonske zveze Ljubljana-Trbiž. — Na to zaključijo župan sejo.

Seja občinskega odbora na Bledu z dne 20. junija: Občinski odbor sklene, da se napravi ob svojem času občinska naklada na žganje. — Dovolj se J. Azmanu izdelovanje sifona v Gradu št. 15. — Učiteljici Sonji Kalan se dovoli za drugo polletje 1903 60 K stanarine. — Odbor z veseljem pozdravlja nasvet občinskega svetovca A. Vovka, da se v primernem času stopi k akcijski družbi elektrarne, katera se misli napraviti pri blejskem mostu. Naprava je proračunjena na 300.000 K in bi dajala luč občinam Bled, Radovljica in Begunje. — Beračenje na Bledu se s 24 urnim zaporom prepove od strani županstva. Tuji berači se po odgonu odpravijo iz občine. — Seja z dne 20. julija: Občinski odbor se principijelno izreče za napravo stranske telefonske proge Bled-Lesce. — Od verskega zaklada se kupi za klavnico svet, ki se nahaja blizu blejskega mostu ob grabnu v Btinju. — Glede prehitre vožnje v zdravniškem okolju se sklene napraviti posebne prepovedne lepake.

Občinske volitve na Bledu se vrše v ponedeljek, dne 27. julija ob 9. uri dopoldne.

Blejske novice. Poročajo nam: Predor v Zaki prično delati še ta mesec. — Vrli narodnjak g. Jakob Peternel je preosnoval svojo dobroznano restavracijo v hotel. — Gospod Anton Vovk je otvoril zračne, sončne in banje kopeli. Gospod Vovk je naš domačin, torej edino domače podjetje te vrste pri nas. Dolžnost Slovencev je, da podarimo svojce. — Občina Bled namerava napraviti, oziroma nakupiti velik gozdni park in to v neposredni bližini Bleda. — Pasji davek od vsakega psa se pobira v znesku 4 K po celi občini. — Zdraviščna godba pod vodstvom kapelnika Božidara Weissa svira vsak dan izimši četrtek v zdravniškem parku od 5-15 do 7-45 ure zvečer; vsak četrtek od 5-7-30 zvečer v hotelu Petran. Poleg tega bo vsako soboto od 9-12 ure venček v zdravniškem parku, vsako nedeljo od 8-10 ure koncert v hotelu Mallner in vsako sredo od 8-15-10-15 ure koncert v hotelu Lujzine toplice. — Koča na razgledu Visojnica se otvori z dnem 26. julija. Ondi se dobe tudi mrzla jedila in izborne pijače. — Do dne 18. julija je prišlo na Bled 1254 tujcev.

Svarilo. Piše se nam z Gorenjskega: V zadnjem času so se vrgli nemški Judje iz Galicije in od drugod na ubogo kranjsko deželo ter jo začeli preplavljati po svojih potovalnih vsiljivcih in raznašalcih z različnimi nemškimi knjigami in brošurami, naše preprosto ljudstvo pa so speljali in ujeli, da se je naročilo v mnogobrojnem številu na slovenske prevode znanih nemških romanov od roparjev in drugih njim podobnih ljudi, kateri romani so prikrojini vsi po enem kopitu, izhajajo v malih snopičih po 20 do 30 vin. in obsegajo po kakih 100 snopičev. Tako stane vsak tak roman ob sklepu 20 do 30 kron, a nima nobene književne vrednosti, kar zgoraj omenjeni Judje sami javno priznavajo zdaj, ko so dali ljubljanski knjigotržci ustaviti njih zapričeto delo, ker za to niso imeli oblastvenega dovoljenja. Ali kar so pričeli Judje, to zdaj nadaljuje nek ljubljanski knjigotržec, ki je prevzel ostanke Wurfovega blaga. Zdaj njegovi agentje povsod po naših krajih slovenskemu ljudstvu nižjih stanov vsiljujejo z različnimi zvijačami «Cigansko siroto». Slovenci, bodite previdni in pametni ter ne metajte proč denarja za take slabe reči! Ako radi berete, podpirajte raje domačo književnost in časopisje! Toliko o tem za danes, v prihodnje pa bi bilo dobro o priliki izpregovoriti kaj več o «Grofici — beračici» in o drugih njej podobnih šablonskih romanih!

Občinski odbor v Črnučah je soglasno volil nadučitelja in šolskega voditelja, g. Josipa Gregorina svojim častnim članom za zasluge, ki se jih je pridobil za šolo in občino v njegovem 25 letnem službovanju v Črnučah.

Prešernov spomenik, čegar figure bodo vse iz bron, se odda v kratkem vlivarni. Čez sedem mesecev bo dodelan in v Ljubljano dostavljen. Spomenik s kamenito podlago bo 10 metrov visok.

Napredna občina Bled — za učiteljstvo. Občinski odbor na Bledu je dovolil za šolsko leto 1902/1903 ondotnemu učitelju g. A. Novaku 144 K stanarine, istotako ondotni učiteljici gđ. Sonji Kalan za II. polovico 60 K. Ta vrli čin je vsekakor posnemanja vreden.

Požar. V noči dne 19. t. m. okrog 10. ure ponoči je pričelo goreti v vasi Tabor pri Podbrezju in pogorelo deset hiš z gospodarskimi poslopji vred. Škoda se ceni okrog 52.000 K. Prvi so dospeli na požarišče gg. župan Ant. Pogačnik, železniški uradnik Avg. Železnikar z dvema uslužbencema državne železnice iz Podnarta z brizgalno c. kr. državne železnice, katero je prepustil g. postajenačelnik. Za njimi so dospeli kranjski in tržiški gasilci, ki so se trudili, da so rešili, kar se je sploh dalo. Zažgal je menda nek potepuh. Pogorelci so skoro vsi siromašni kmetje, ki so prišli ob vse. Deželni odbor je za prve potrebe dovolil 400 K.

Okrajna učiteljska konferencija v Kranju dne 16. julija t. l. Svojemu prvemu poročilu naj dodam še sledeče: Prvemu, oficijelnemu delu je sledil takoj drugi. Zbrali smo se skoro polnoštevilno na vrtu g. Petra Mayrja, da si poiščemo telesnega okrepila in duševnega razvedrila. Našli smo obojega v obilni meri pri skupnem obedu. Prostor je bil okusno ozaljšan in vsa hvala gospodu in gospej Mayrjevi, ki sta nas izborno preskrbela z vsem, kar moreta dati izvrstna kuhinja in klet. Kmalu je umolknil sitni želodec in oglasilo se je veselje, saj nam je vsako leto ta dan ne le dan dela, temveč tudi dan veselja. Posetili so nas pri obedu tudi gg.: c. kr. deželni šolski nadzornik, c. kr. okrajni glavar A. Pirc in deželni poslanec C. Pirc. Razpletla se je živahna govorica in pričela se je vrsta govorov in napitnic. Zaradi pičlega prostora, ki mi ga je dovolil g. urednik, ne morem navesti vseh in v celoti. Naj torej zadostuje samo naslednje: Prvi napije g. tržiški nadučitelj Kragl g. deželnemu šolskemu nadzorniku. Letá izrazi svoje zadovoljstvo na tem, da je spoznal v učiteljstvu tega okraja može, vestne može, ki se trudijo z vnemo o napredku šolstva. Posebne zasluge v tem pomenu pa ima c. kr. okrajni šolski svet, v prvi vrsti g. c. kr. okrajni glavar A. Pirc, ki z vso vstrajnostjo in poštenostjo vodi vse zadeve šolskega okraja ter nas je kljub rahlemu svojemu zdravju počastil dopoldne pri konferenciji in sedaj pri obedu. Konečno napije g. glavarju. Za njim se kmalu oglasi g. glavar. Spomni se pokojnega nadzornika, ravnatelja A. Žumra ter potem pohvalno omenja, da mu je bilo možno doslej uspešno delovati v prid šolstva le vsled izdatne podpore članov okrajnega šolskega sveta, osobito zastopnikov učiteljstva, gg. nadučiteljev Kmeta in Kragla. Razloži še, koliko se je v zadnjem času storilo za napredek šolstva z razširjenjem in ustanovitvijo šol in koliko je še pričakovati v bližnji bodočnosti. Tudi on izreče pohvalo učiteljstvu tega okraja ter mu napije z zagotovilom, da hoče vedno truditi se v okviru zakonskih določeb za njegove vsestranske koristi. Naslednji govornik je bil g. učitelj V. Rus. Govoril je približno tako-le: Učitelji se čutimo vselej počaščene, kadar vidimo med seboj odlične može, o katerih gre glas, da so naši pravi prijatelji. Tak mož je g. Ciril Pirc, deželni poslanec in član okrajnega šolskega sveta. Kot slednji pozna naše delo in naše težnje. Večkrat mu je dana prilika, soditi o discipliniranju tega ali onega izmed nas. Toda premnogokrat se zgodi, da ne zadene kazen samo učitelja kot takega, temveč in tem občutneje kot sooproga in očeta. V takih slučajih bodi prijenljiv in mil sodnik, kot je bil doslej, saj ve, kako reska je šiba, ki ne zadene samo kaznovanca, temveč tudi njegove nedolžne otročiče. — Gospod Ciril Pirc je pa tudi deželni poslanec, član istega deželnega zbora, ki je zaradi svojega nedela znan že po celi Avstriji. Kadar se v deželno hišo povrne naši deželni poslanci s svojih deloma neprosto voljnih »velikih počitnic«, kojih vročino najbolj trpimo mi učitelji, našli bodo že ob vходу polno mizo naših prošenj. Takrat pa bode enkrat sedlo na sodni stol tudi učiteljstvo ter razdelilo poslance v take, ki so naši, in v take, ki niso naši. Pa po dejanjih, ne po besedah Vas bomo sodili! Ne sramujemo se, o vsaki primerni priliki govoriti o svojem

slabem, da, naravnost obupnem položaju, saj ga nismo krivi mi! Od Vas, od deželnega zbora pričakujemo kruha, poštenega, tečnega kruha. Da se nam uresničijo naše vroče, že bolestne želje, pomagaj nam pa med drugimi tudi naš dični deželni poslanec g. Ciril Pirc! — Viharno odobravanje je sledilo temu govoru, saj je bil govorjen vsem iz srca. V svojem odgovoru je gospod poslanec Pirc priznal opravičenost naših teženj na izdatnem izboljšanju naših plač ter se je priznal solidarnim z izjavami in obljubami g. župana Ljubljane na našem shodu dne 8. aprila t. l. Za svoja izvajanja je žel g. poslanec burno odobravanje in krepki »Živio!« Kaj naj še dostavim. Med posameznimi govori in tudi pozneje zabaval nas je s svojimi krepkimi glasovi vrli kvartet Rus-Rapé-Lapajne-Kmet in hitro, prehitro so nam minile prijetne urice v prijetnem hladu kostanjev na Mayrjevem vrtu. Vsem udeležencem ostane ta dan v prijetnem spominu. Na svidenje! Učitelj.

Prva skupščina »Zveze slovenskih pevskih društev« se je vršila minulo nedeljo. Zaradi pomanjkanja prostora priobčimo daljše poročilo prihodnjic.

Odbor za proslavo 25 letnice bosno-hercegovske okupacije v Ljubljani nam piše: Kakor je bil določil odbor bojnikov iz leta 1878, bode dne 15. avgusta v Ljubljani ob devetih dopoldne sv. maša v nunski cerkvi, ob polene popoldne skupen obed v restavraciji pri »Novem svetu« in ob štirih popoldne v isti restavraciji vrtna veselica, pri kateri bode poleg druge različne zabave sodelovala tudi slavna godba c. in kr. pešpolka kralj belgijski št. 27. S pripravi je odbor tako daleč dospel, da bo začel prihodnje dni razpošiljati lepake, in prosí tem potom najuljudneje vsa slavna županstva, da taista to svečanost objavijo na primeren način, oziroma blagoizvolijo prilepiti vabila na pripraven prostor. Kakor obče znano, sprožila se je leta 1893 misel postaviti v Ljubljani vojaški spomenik. Nabralo se je dosedaj 4400 kron, treba je pa 6000 kron; zato je pripravljali odbor sklenil, da bo prispeval s slučajnim preostankom za spomenik onih hrabrih, ki so padli v bojih za časa vlade cesarja Fran-Josipa I. Ako se posreči odboru pridobiti znatnejši preostanek, postavil se bode spomenik že 18. avgusta prihodnjega leta.

Železnica Kranj-Tržič. Cesar je potrdil zakon o zgradbi lokalne železnice Kranj-Tržič. — Zgradba se ima najkasneje izvršiti v dveh letih in potem oddati javnemu prometu.

Ob smrti papeža Leona XIII. Ljubljanski škof Jeglič je izdal tem povodom odredbo, da naj se tri dni zapored zvoni po jutrišnji nedelji po trikrat v vseh cerkvah, in sicer ob sedmih zjutraj, opoldne in ob osmih zvečer z vsemi zvonovi in vselej s trikratnim prenehljajem. — Enkrat v teh treh dneh pa bo slovesna črna maša z biljami.

Ponesrečil se je na Triglavu dne 17. t. m. g. dr. Leute iz Beljaka. Pri padcu si je poškodoval desno nogo. K sreči so ga našli ljudje in prepeljali v Mojstrano, kjer so ga skrbno obežali. Drugi dan se je mogel odpeljati v Beljak.

Kmetijsko društvo v Poljanah nad Škofjo Loko je šlo v konkurz. Minulo nedeljo se je vršil občni zbor, na katerega je prišel »revizor« »Gospodarske zveze«, Pelc. Povedal je zbranim kmetom, ki so prišli v mnogobrojnem številu, da jim ni rešitve. In kmetiči so se razjarili, da je bilo kar groza. Eni so kleli, drugi tulili, razbijali in rogovili, da se je drago plačano poslopje kmetijskega društva treslo od vznožja do strehe. Nekega kmeta so morali vsega penastega odnesti, ker je hotel z vso silo pretepti Pelca. Bil je torej tukaj popolen polom. — Dolg znaša 24.000 kron. Plačati ga bodo morali ubogi zapeljani kmetje in njih kmetije pojdejo na kant. To so klerikalne žrtve v Poljanski dolini, ki se morajo pač vsem smiliti od srca.

Člane kranjske planinske podružnice, kateri se ne udeležijo jutrišnjega izleta na Česko kočo, opozarjamo na veselico Kranjskogorske podružnice, ki se vrši dne 26. t. m. na Savi v prostorih g. Ivana Ferjana. Spored obsega najlepše slovanske skladbe, bodisi v tamburanju,

kakor v pevskih točkah. Zato prosimo, naj se naši člani po možnosti udeležijo te prelepe veselice in to tembolji, ker se na slovenskih jesenjskih tleh hoče že šopiriti nemški Mihel, ter s tem pokažejo, da še preveva naša srca pravi slovanski duh.

IV. promenadni koncert tukajšnje meščanske godbe se vrši vsled odborovega sklepa sinočne seje, danes v soboto zvečer na glavnem trgu. Programi se to pot vsled kratkega časa niso mogli razposlati, kar naj p. n. člani oprostijo blagovolijo. Odbor.

Najvišje priznanje je izrekel cesar z Najvišjo odločbo dne 3. t. m. g. Al. Schrey-u, c. kr. višjemu poštarju na Jesenicah, za njegovo uspešno delovanje kot I. podpredsedniku pokojn. društva c. kr. poštarjev, odpravnikov in odpraviteljev.

Drobne novice z Gorenjskega. Gasilno društvo na Koroški Beli je dobilo dovoljenje za tombolo. — Slavnost 50 letnice smodnišnice v Kamniku se je vršila dne 18. t. m. Odkrila se je spominska plošča na cesarjev obisk pred 20. leti. Potem je sledil banket. — Šolsko zastavo blagoslove jutri v nedeljo popoldne v Rovih pri Kamniku.

Križem sveta.

Volitev novega papeža. Katoliška cerkev ima 70 kardinalskih mest. Sedaj je zasedenih le 64 mest. Med temi je po narodnosti 37 Italijanov in le 27 druge narodnosti. Italijani so torej pravi gospodarji cerkve. Konklave, t. j. zaprte celice, kjer volijo papeža, se bo sedaj vršil pod težavnejšimi razmerami kakor pa l. 1878. Kardinalski zbor je sedaj razdeljen v več skupin in šteje skoro toliko frakcij, kakor kak mal parlament. Vsled tega je število kandidatov za papežev mesto precejšnje in vsa ugibanja, kdo bo novi papež, so nemogoča. Največ upanja imajo kardinali Oreglia, Rampolla in Serafino Vanutelli. Kandidat mora združiti naše dvetretjino glasov, da bo izvoljen, po sedanjih razmerah torej 42 glasov. Volitev se vrši takole: Prvi dan se zbere kardinali v sikstinski kapeli. Po običajnih molitvah in prečitjanju volitev prejšnjih papežev ter zaprisegi gredo obedovat domov. Pozneje jim to ni več dovoljeno. Jedila dobivajo potem v celice skozi predalčke v zidu, ki se vrti, kakor tabernakel. Jedila se poprej še skrbno preiščejo, predno jih oddado, da ne pride od zunaj kako skrito pismo. Kardinali imajo slovesen vhod v konklave v petek dne 31. t. m. zvečer. Vhod v konklave stražijo vojaki. V isti kapeli sta vsak dan dva »volilna shoda«, kardinali zasedejo odločene jim sedeže, ki so zeleno pregrnjeni. Sredi kapele stoji dolga miza z volilnimi listki in dvema ke-lihoma. Na to se volijo trije skrutinatorji in trije revizorji. Najprej voli najstarejši kardinal. List, na katerem je zapisal kardinala, zvije, ga zapečati in nese k oltarju, kjer glasno priseče, da je volil po svoji vesti najvrednejšega naslednika Petrove stolice. Na to dene listek v kelih. Enako store drugi kardinali. Ako noben kardinal ni dobil dvetretjini glasov, se listki zažgo v pripravljeni žrjavici, od katere vodi cev na prosto. Ta dim, ki se povekša s senom, je zunaj čakajočim vselej znamenje, da se kardinali še niso zedinili. Prihodnja volitev se vrši potem šele drugi dan. Ako se naposled zedinita dve tretjini, izkliče se pri mizi glasno ime novoizvoljenega. Najmlajši kardinal pa začne zvoniti, da privabi druge v kapelo. Po običajnih molitvah in ceremonijah, se poda prvi kardinal-dijakon na balkon nad vhodom in glasno naznani ime in izvolitev novega papeža. Takoj na to zagrme topovi, vsi zvonovi zvone in švicarska garda strelja.

V najem se odda

lepo stanovanje.

Več se izve pri lastniku Valentinu Omanu, Savsko predmestje št. 5. 155—1

Proda se

različne knjige, znanstvene in leposlovne vsebine, še skoro v novem stanju, ponočena obleka, kopalna banja iz pločevine, otroški voziček (za sedeti in ležati), sokletni aparat i. t. d. pri g. Ruda v Kranju. 156—1

Koncesijonirana plesna šola.

Udano podpisani se usoja slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da otvori v pondeljek dne 27. julija t. l. v dvorani čitalnice v Kranju

plesni tečaj

s sledečim programom: Pouk v družabnem vedenju in estetičnem kretanju, v vseh navadnih figurnih in okroglih plesih, najnovejših senzacijskih okroglih plesih in pouk »Slovanskega Kola«. Boston, Dancing, Bohémienne, Season, Paresienne, Varsoviennne, Pas des Patineus, Scatig. — I. Kurs bode obsegal 12 lekcij, II. Abonement znaša za osebo 5 gold. III. Naključne informacije se dobe v čitalnici. IV. Začetek v pondeljek 27. julija, 1. lekcija od 8.—10. ure zvečer.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Alfonzo Cilenti, akad. plesni učitelj, konces. od c. kr. namestništva v Trstu, Gradcu, Celovcu, Ljubljani in kr. ministrstva v 153—1 Budimpešti.

Dražbeni oklic.

V četrtek dne 30. julija 1903 popoldne ob 2. uri se bode v hiši št. 37 v Kranju, Kokriško predmestje vršila

prostovoljna prodaja

te hiše s hlevom, vrtom in njivo. Na dražbo se daje enonadstropna hiša

stara gostilna po domače »pri Tišlarju«

tik c. kr. Franc Jožefove gimnazije na državni cesti. Lastnica hiše bode oddala najboljšemu ponudniku obenem tudi koncesijo za žganjetoč. Zidani hlev zraven hiše ima prostora za 12 glav. Vrt je skoro največji v Kranju in leži za to hišo nad savskim obrežjem z dalekosežnim razgledom. Njiva je oddaljena od Kranja kakih 10 minut in ima 5 mernikov posetve in trištantni kozolec. Pri tej dražbi se bode izklicala hiša s hlevom in vrtom za 24.000 K, njiva pa za 1000 K. Pred dražbo je treba položiti 2400, oziroma 100 kron varščine. V dražbo ponujeni predmeti naj se ogledajo le na dražbeni dan dopoldan. Dražbeni pogoji se lahko upogledajo vsaki čas pri pooblaščenцу lastnice, gosp. Alojziju Colnarju, odvetniškemu solicitorju v Kranju, ki bode tudi dajal vsakršna zahtevana pojasnila, tikajoča se dražbe. 150—3

154—1

Vabilo.

Tvrška Singer in drug, delniška družba za šivalne stroje, napravi

od 3. do 17. avgusta t. l. v mestni ubožnici (Pungert) v Kranju

brezplačni učni tečaj za umetno vezenje

združen z

razstavo

modernega umetnega vezenja. — Vstop prost. — Natančneje se zve z lepakov. — Za mnogo-brojni obisk prosi

z velespoštovanjem

Singer in drug

delniška družba za šivalne stroje v Ljubljani, sv. Petra cesta 4.

Tedenski sejem v Kranju dne 20. t. m.

Prignalo se je 108 glav goveje živine, 9 telet, 277 prašičev 65 ovac, 48 koz, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7:50, prosa K 8:50, ovska K 7:—, rži K 7:—, ajde K 9:—, ječmena K 7:—, sem. repe K 25:—, rdeče detelje K 14:—.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Drelse
v Ljubljani.

115-10

R. LANG, Ljubljana (Kollzei)

tovarna za modroce na peres
in posteljno opravo, saloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjastev, počl-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 94—14

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

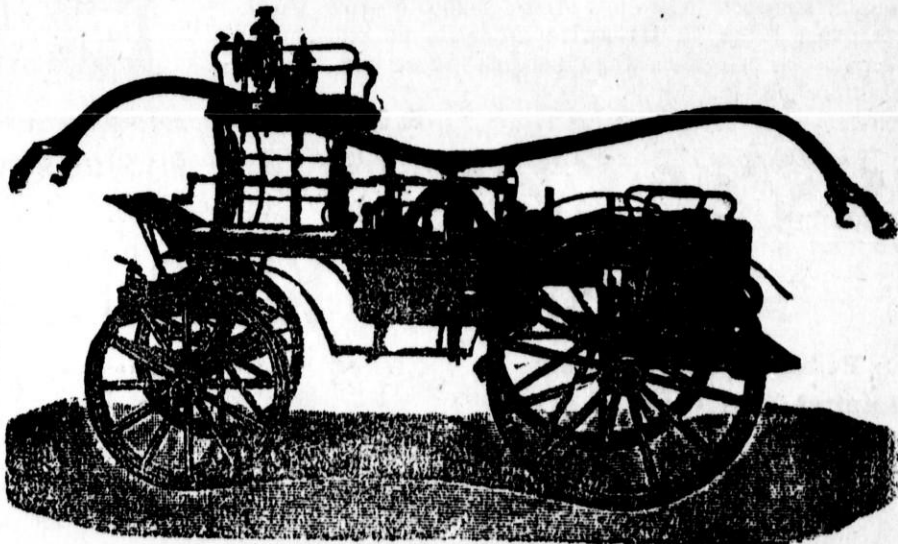
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 15—27

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
smrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

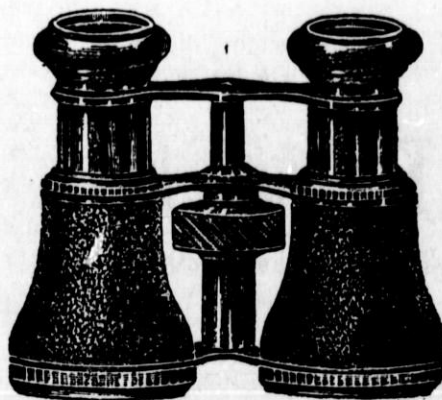
Lepo meblirano sobo
odda tapetnik Cerkovnik.

152—2

M. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
izborno zalogo
vseh vrst
daljno-
gledov
po najnižjih
cenah.

140—5

Andrej Boncon

149-45 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

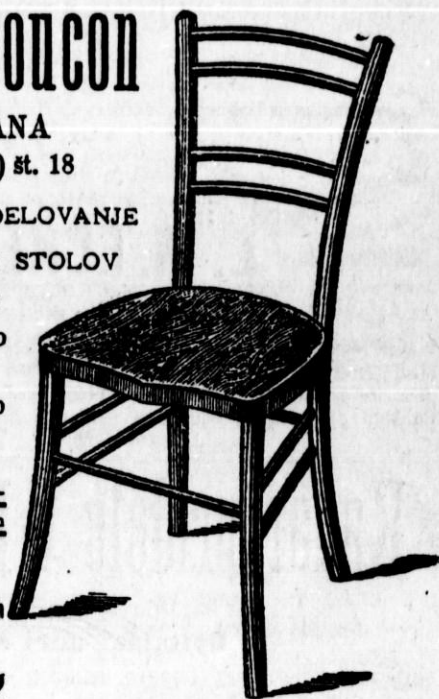
VSAKOVRSTNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

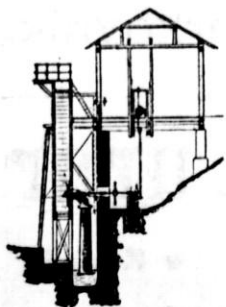
in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in
frankovano.

G. Tönnies

117-9

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i t. d. 125-8

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenco ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepence v najboljših kako-
vostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861. **L. M. ECKER** Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118-52

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati
v **Špitalski ulici št. 5**

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**,
broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti,
modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot,
peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani
ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorce na zahtevo
poštne prosto.

110-11

R. Miklauc.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

v **Ljubljani**

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija). 11-28

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vloženi denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lok pri g. M. Žigonu, trafika na
glavnem trgu;

Radovljica pri g. Otonu Homannu, glavna
trafika.

SLADOLED

več vrst, ledeno kavo in čokolado izdeluje vsak
dan svežo

Emil Brandt

99-9

slasčičarna v Kranju.

Zunanja naročila točno in ceno!

Oceanske vožnje samo 5 $\frac{1}{2}$ do 6 dni.

V Ameriko potovati je najkrajše in najprijetnejše
čez **Francosko Havre — New-York!**

Zaradi veljavnih vožnjih listov in cene naj se obrne
vsakteri na zastopnika Ivan Bihel (generalne agenture za
celo Švico) v Buksu (meja) zraven kolodvora. 107-11

II. 167-39

Blag. gospod

Piccoli

lekarnar

Ljubljana.

Pri neki gospej, katera je trpela dolgo
časa na nervoznosti, sem vporabljal z
izvrstnim uspehom **Vaše** železnato vino.
Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest
steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. k. štabni zdravnik

Raštelj št. 19.

GORICA, 6. junija 1902.

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **GABRIEL**
PICCOLI v Ljubljani točno, ako se mu pošlje
znesek po poštne povzetju.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

144-4

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

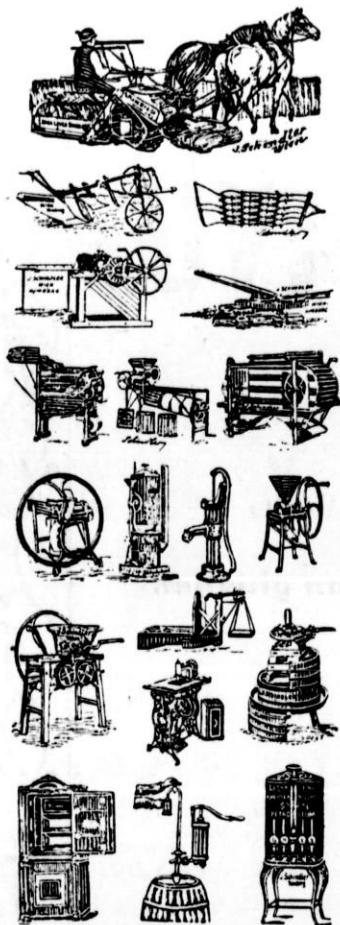
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Ivan Schindler, Dunaj III. 1.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, kot:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilnice, vile, trijerje, čistilnice za žito, luštilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodo-vode i. t. d.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah: ravnotako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene ripe, gumijevе ploče, konopljene in gumijevе cevi, priprave za točenje piva, skrinje za led, priprave za izdelovanje soda-vode in penečih se vin, stroje za sladoleđ, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, tehtnice na drog, namizne tehtnice, stebrske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodja za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III. 1. Erdbergstr. 12.

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen

7-15

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

JANKO KOČMUT

trgovina galanterijskega in norim-berškega blaga v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu v mestu kakor na deželi vse v to stroko spadajoče blago po najnižji ceni, n. pr. otročje vozičke, potovalne kovčge iz usnja in platna, ročne kovčge, pletenice, košare ter pisalniške potrebščine, moške čepice i. t. d. Za mnogobrojni poset trgovine proseč beležim

z odličnim spoštovanjem

145-5

Janko Kočmut.

Cene nizke, postrežba točna.

62-19

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Zaloga svežilk!

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lēmeža, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje stropov, vlite kotle, ~~fine~~ fine travne kose, kakor n. pr. z znamko Ciril in Metod, katere imam le jaz v zalogi, potem srpe in brgamaške osle,

Roman- in Portland-cement, traverze, stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Florianana št. 94.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osobni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franc Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

haja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petivrtsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nabaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.